
BRUKSRETTSYTELSER

STANGE ALMENNING 2020

Her følger en oppstilling på hvilke produkter og prosjekter man kan få Bruksrettsytelser på. Bruksreglene er gitt med hjemmel i Lov om bygdeallmenninger av 19. Juni 1992 (finnes på www.lovdatab.no) og bruksregler for Stange Almending av 2019. Retningslinjer for bruksretten i Stange Almending er gjengitt i slutten av heftet.

Innhold

Prinsipper for behandling og utbetaling av ytelser	2
Utbetaling av ytelse	3
Satser for bruksrettsytelser.....	4
Nybygg driftsbygning	4
Vedlikehold/ombygging av driftsbygninger.....	4
Nybygg bolig og garasje.....	5
Vedlikehold bolig og garasje.....	5
Andre produkter.....	6
Retningslinjer for bruksrett i Stange Almending.....	7
Vedlikehold bolig.....	7
Nybygg bolig.....	7
Kårbolig og arbeiderboliger	7
Driftsbygninger	8
Gjenoppbygging etter brann og naturkatastrofer.....	8
Annen bebyggelse	8
Terrasser.....	8
Bruksberettiget eiendom der eier/bruker ikke er bosatt	8
Eiendom uten hus.....	9
Retningslinjer for oppsetting av gjerde mot Romedal og Stange Almendinger der almenningene har tatt på seg å dekke halv gjerdekostnad.....	9
Tilskudd bygninger.....	9
Tilskudd beiting	9
Prinsipper for tilbakebetaling av ytelse.....	10
Prinsipper for beregning av beløp som kreves tilbakebetalt.....	10
Beregningsmodell for vurdering av husdyrhold som det gis bruksrettsytelser til	10
Produksjonsevne på jordbruksareal:.....	10
Eksempler på beregninger ut fra gardens jordbruksmessige behov.....	10

PRINSIPPER FOR BEHANDLING OG UT BETALING AV YTTELSE

Et grunnleggende prinsipp er at bruksretten er knyttet til eiendommen – ikke til den som er eier eller driver gården.

Det er den bruksberettigedes eget ansvar å sette seg inn i gjeldende regler og retningslinjer for utøvelse av bruksrett. Alle ytelse utbetalt på feil grunnlag skal tilbakebetales i sin helhet. Misbruk medfører inndragning av bruksretten i inntil 5 år.

Bruksrettsytelse skal som hovedregel utbetales i form av m^2 eller m^3 . I de få unntakene hvor faktura godkjennes som grunnlag betales det kun på materialkostnader ekskl. MVA. og uten frakt – ytelse gis IKKE på arbeidskostnader. Hva som er materialkostnader skal komme klart frem av fakturaen. Prissettingen vil bli vurdert mot markedspris og stikkprøvekontroll kan forekomme.

Styret forbeholder seg retten til ikke å yte bruksrettsytelse til svært dårlige bygninger. For alle nybygg og påbygg er det krav om søknad i forkant.

Ved enkeltprosjekter/større reparasjoner der ytelse vil overstige kr 50.000,- pr. år, kreves søknad til almenningstyret før prosjektet settes i gang.

Ytelse skal kun utbetales til ferdigstilte prosjekter, eventuelt som forskudd/delbetaling på større prosjekter der ytelsene overstiger kr 100 000,-

EIENDOMSINFORMASJON I BRUKSRETTSPORTALEN

Allmenningen setter som krav at eier oppdaterer og bekrefter riktige opplysninger på eiendommen ved innlogging i Bruksrettsportalen. Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan dette skal utføres.

BYGNINGER I PORTALEN

- **Grønn bygning:** Bygning hvor eier mener at bygningen skal ha fulle ytelse.
- **Gul bygning:** Fargen kan ha flere betydninger
  - Bolighus oppført med areal utover 137m² hvor styret har begrenset ytelsene til dette arealet. Eier beregner en brøk med bakgrunn i vedtaket som er gjort – huset får en prosent som angir størrelsen på fremtidige ytelse.
- **Rød bygning:** Bygningen er ikke berettiget ytelse
  - Det er ikke jordbruksmessig behov for bygningen.
  - Uthus og garasje beregnet for kårbolig / utleiebolig.

Bygninger kan endre farge/status dersom det er bruksendring på bygningene.

Beregning av bygningsstørrelser på BOLIG skal skje etter regelverket som Husbanken benytter. Forenklet sier dette:

- 1. etasje	faktor lik 1
- 2. etasje	faktor lik 0,6
- Loft	faktor lik 0,3
- Kjeller	faktor lik 0,2

Beregningen ovenfor gjøres på areal innenfor yttervegger ved at grunnflata utvendig måles, deretter gjøres et fratrekk for **15 cm veggtykkelse**.

For DRIFTSBYGNINGER er det kun utvendig bruttoareal som skal legges inn.

OVERSIKT OVER DRIFTSFORM OG AREALER I PORTALEN

- **Produksjon:** Brukes jordveien til gress, korn, frukt, grønnsaker eller dyr.
- **Fulldyrket jord:** Jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløgedybde, og som kan brukes til åkervekster eller eng. Areal skal kunne fornyes ved pløying. Det er ikke noe krav om at jorda skal pløyes hvert år. Faktor 1,0.
- **Overflatedyrket jord:** Jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig. Faktor 0,70.
- **Innmarksbeite:** Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter og beitetålede urter. Faktor 0,35.
- **Skog:** Har ingen betydning for den jordbruksmessige vurderingen.

Ved forvaltningen av bruksretten og beregningen av en eiendoms jordbruksmessige behov er det kun eiendommens egget areal som er grunnlaget. Allmenningen forholder seg til NIBIOs offisielle arealtall fra **Gardskart.no**.

UTBETALING AV YTELSE

For utbetaling av bruksrettsytelser skal den bruksberettigede levere søknad elektronisk via vår web-løsning på www.bruksrettsportalen.no

SØKNADER DER FORVENTEDE YTELSER VIL OVERSTIGE KR 50 000,-

Der ytelsen overstiger 50 000,- eller dreier seg om nybygg, påbygg eller bruksendring må det leveres en prosjektsøknad til styret med beskrivelse av tiltaket. Prosjektsøknadene behandles fortløpende i styremøter. Søker mottar styreskrift fra behandling av søknaden.

Når prosjektet er ferdigstilt må eier legge inn en søknad om utbetaling av ytelse i Portalen. Bildedokumentasjon kreves. Her er det viktig at vedtaksnummer blir påført skjemaet.

Ved grøfting kreves grøftekart som viser utført grøfting før utbetaling finner sted.

SØKNADER OM YTELSER OPP TIL KR 50 000,-

Det er ingen krav til søknad der ytelsene ikke overstiger kr 50 000,- med unntak av **nybygg/påbygg**. Søknad om utbetaling av ytelse legges fortløpende inn i Portalen. Bildedokumentasjon kreves.

Ved utbetaling av ytelse basert på faktura kreves kopi av faktura.

Ved grøfting kreves grøftekart som viser utført grøfting før utbetaling finner sted.

For alle søknader gjelder følgende:

Allmenningen tar et gebyr på kr 300,- for å legge inn søknader i Portalen. Gebyret trekkes fra ytelsen som utbetales.

Det gis ikke ytelse for prosjekter eldre enn inneværende år + to år. Strekker arbeidene seg utover denne fristen er det viktig at allmenningen varsles slik at fristen kan forlenges.

Det er regler og satser på utbetalingstidspunktet som danner grunnlag for utbetalingen.

SATSER FOR BRUKSRETTSYTELSER

NYBYGG DRIFTSBYGNING

Ytelser gis etter følgende satser:

Terskelverdi opp til m ²	Isolert kr/m ²	Vanlig uisolert kr/m ²	Uten vegger – med støpt gulv	Med vegger – uten støpt gulv	Uten vegger – uten støpt gulv	Som halvtak ut fra eksisterende bygning med støpt gulv	Som halvtak ut fra eksisterende bygning uten støpt gulv
500	755	380	290	290	195	195	100
750	650	330	245	245	165	165	80
1000	540	275	205	205	130	130	70
1250	430	215	165	165	110	110	50
1500	165	80	60	60	40	40	20
2500	50	25	10	10	5	5	5

NB: Tabellen over vil også bli lagt til grunn der Styret mener det bygges ut i flere omganger for å utnytte de høyeste satsene.

Satser øker med 5 % per meter utover 4 meters gesimshøyde (utløses etter passert 0,5 meter).

VEDLIKEHOLD/OMBYGGING AV DRIFTSBYGNINGER

Bruksrettsytelser gis i hovedsak i form av en m² sats*:

Driftsbygning isolert primærnæring, kr/m ²	Overflate	Inngripende inkl. utlekting og isolasjon	Full restaurering Inngripen i bærende konstruksjon
Vegg	160	280	480
Gulv i trevirke	160	0	230
Utvendig tak	135	200	590

Driftsbygning uisolert primærnæring, kr/m ²	Overflate	Inngripende inkl. utlekting	Full restaurering
Vegg	160	200	320
Gulv i trevirke	160	0	230
Utvendig tak	135	200	520

* Så fremt dør, vinduer og porter skiftes i tillegg til panelet i en vegg, gis det ytelser lik arealet for den komplette veggen (lengde x bredde). Der det kun skiftes panelet er det det faktiske arealet som er grunnlaget for ytelsene.

** Benyttes deler av driftsbygningen som ordinær bilgarasje, skal utbetalingene for vedlikehold inneholde satser fra både garasje og driftsbygning /brøk.

Styret ser positivt på ombygging av driftsbygninger der eier ser dette som hensiktsmessig.

Eksempler på bygningselementer som kan være aktuelle:

- Trematerialer for bruk til kalvebinger, fanghekker eller trapper.
- Isolering av bygningen (deler av bygning) der dette er påkrevd for å oppnå den funksjonaliteten som er ønskelig.
- Ytelser til betong der ulike støpearbeider er nødvendig
- Innvendige plater i forbindelse med ombygging til ulike typer verksted / rom for vasking – desinfisering.

For byggevarer hvor det ikke er mulig å beregne ytelser i form av m² eller m³ åpner allmeningsstyret for å fatte vedtak om ytelser i den enkelte sak.

Det er en forutsetning for å kunne oppnå ytelser til denne typen ombygginger at det foreligger en søknad i forkant av oppstart. Det må ligge jordbruksmessig behov til grunn for å kunne oppnå ytelser til slike ombygginger.

Eksempler på produkter og satser:

Produkt	Prosent av fakturabeløp eks. mva.	Kr.pr m ³
Limtre	40	
Stålbjelker	25	
Betong		380

NYBYGG BOLIG OG GARASJE

Det gis bruksrettsytelser på oppføring av ny bolig/kårbolig/arbeiderbolig opp til 137 m².

	Isolert	Uisolert	Maks sats
Bolig/kårbolig/arbeiderbolig	480	0	65.760
Garasje/uthus	0	350	24.500

Bygges det utover 137 m² er det et krav at bygningen merkes med en brøk i Bruksrettsportalen. Eksempel: Man bygger 200 m². Brøken lik $137/200 = 69\%$ danner grunnlag for fremtidig ytelse på vedlikehold.

VEDLIKEHOLD BOLIG OG GARASJE

Bruksrettsytelser gis kun i form av en m² sats*:

Bolig, sats kr/m ²	Overflate	Inngripende inkl. utlekting	Full restaurering Inngripen i bærende konstruksjon
Yttervegg	200	310	430
Utvendig tak	110	200	590
Garasje, vegg	120	0	0
Garasje, tak	65	0	0

* Så fremt dører, vinduer og porter skiftes i tillegg til panelet i en vegg, gis det ytelse lik arealet for den komplette veggen (lengde x bredde). Der det kun skiftes panelet er det det faktiske arealet som er grunnlaget for ytelsene.

Det gis ikke ytelse til innvendig vedlikehold av boliger og garasjer.

ANDRE PRODUKTER

Produkt	Prosent av fakturabeløp eks. mva.	Kr.pr m ²	Kr.pr m ³	Kr. pr dm ³ (liter)
Grøfterør	85			
Kummer	60			
Trykkrør for vanning (nedgravde) maksimal diameter lik 160 mm	60			
Flis til grøfting	50			
Flis til husdyr i næring	30			
Korntørker utesilo/binge			275	
Kjørbart tørkegulv		215		
Korntørke innvendig siloseksjon			275	
Kraftforsiloer i metall eller glassfiber			275	
Nye Potet/grønnsakskasser Kassebehov er definert bakerst i regelverket. *				0,2
Gjødselkum *			60	
Gjerdemateriell **	50			
Støpt markplate (betong) inntil 500 m ²			380	
Støpt markplate (betong) inntil 1000 m ²			195	

* 15 års avskrivning.

* For kasser er det innvendig mål som skal legges til grunn for dm³ - beregningen.

** Regelverket innbefatter gjerder som settes opp med den hensikt å holde beitedyr / ville dyr utenfor eller innenfor gjerdet. Normalt er dette et 1 meter trådgjerde med stolper og et toppbord. Ønske om andre gjerdetyper krever spesifisert og begrunnet søknad til styret.

RETNINGSLINJER FOR BRUKSRETT I STANGE ALMENNING

Det jordbruksmessige grunnlaget på hvert enkelt bruk ligger til grunn for krav om bruksrettsytelser og defineres som bruksrettsytelser etter almenningsloven.

Ved forvaltningen av bruksretten og beregningen av en eiendoms jordbruksmessige behov er det kun eiendommens eget areal som er grunnlaget. Forhold som leiejord og spredeareal skal det ikke tas hensyn til.

Det vil si at hus det søkes bruksrettsytelser på, må stå i forhold til gårdens jordbruksareal og drift.

Det er eiers eget valg hvordan eiendommen drives. Det viktige for allmenningens vurdering er at jorda på eiendommen holdes i hevd, dvs. minimum at det høstes en gang i året og avlingen brukes.

Styret vil behandle søknader om vedlikehold / ombygging av driftsbygninger selv om jordveien er bortleid. Slike søknader må inneholde en plan for hva bygningen skal benyttes til. Eventuell støtte til slike prosjekter ytes i henhold til gjeldende regelverk.

Søknader mottatt der administrasjonen er i tvil om driftsform, oversendes Bruksrettsutvalget for endelig vurdering (gjelder også for saker under kr.50.000)

Andre viktige prioriteringer

Det er en klart uttrykt målsetting for begge allmenningene at det er det aktive jordbruket som skal støttes. Med aktivt jordbruk menes eiendommer der avlingene som produseres selges eller benyttes i forbindelse med egen jordbruksdrift. Aktiv beitebruk defineres som at beitet skal jorda bearbeides med visse mellomrom og gjødsles/kultiveres årlig. Videre at beitet benyttes som del av en aktiv jordbruksproduksjon på bruket og ikke kun til oppbevaring av dyr.

For husdyrhold kan det jordbruksmessige grunnlaget kun brukes én gang. Startes det opp en ny dyreproduksjon, eller eksisterende produksjon utvides, vil eksisterende produksjon komme til fratrett.

For planteproduksjon, kan det for å ivareta vekstskifte, bygges fullt ut både til korn og en annen planteproduksjon som f.eks. grønnsaker eller potet.

På denne bakgrunn har styret kommet fram til følgende retningslinjer:

VEDLIKEHOLD BOLIG

Utvendig vedlikehold på eksisterende boliger tillates utført med almenningsytelser uansett størrelse.

NYBYGG BOLIG

Det gis bruksrettsytelser til nybygg inntil en størrelse på totalt 137 m². Beregning av boligens areal skal utføres i henhold til Husbankens regelverk (se side 2). Ytelsen pr m² inkluderer drenering rundt hus og samlekkummer til både takdrenering og grunndrenering. All videre drenering fra kum hører jordveien til og utbetales under dette formålet.

Ytelsen pr m² inkluderer markisolasjon rundt nybygg og plattinger.

KÅRBOLIG OG ARBEIDERBOLIGER

For at det skal eksistere et jordbruksmessig behov for kårbolig kreves det et visst minimum av jordbruksdrift i egen regi som kan sammenfattes i følgende punkter:

- Bruket må ha en jordbruksvirksomhet i egen regi som tilfredsstillt kravene for å få utbetalt produksjonstilskudd i jordbruket.
- Bruket må ha et produksjonsomfang på min. 0,4 årsverk, eller må ha et fulldyrket areal på min. 80 daa.

Vedlikehold på eksisterende kårbolig tillates utført med almenningsytelser på de eiendommer der det er jordbruksmessig behov for kårbolig. Maksimal størrelse på kårbolig er 137 m². Beregning av boligens areal skal utføres i henhold til "BRA". Det er det faktiske jordbruksmessige behovet som ligger til grunn når det gjelder behov for arbeiderboliger. Ellers samme regler som for kårbolig. En forutsetning for ytelse er at kårboligen/arbeiderboligen ligger på samme eiendom(gnr./bnr).

DRIFTSBYGNINGER

- Vedlikehold på eksisterende driftsbygninger tillates utført med almenningstelsener uansett størrelse. Styret kan begrense almenningstelsene til vedlikehold på eiendommer med flere driftsbygninger enn det jordbruksmessige behov gir grunnlag for.
- På bruk med dårlige driftsbygninger kan styret bestemme at det maksimalt gis ytelsener lik ytelsene for en ny driftsbygning på 70 m². Dette der det anses tilstrekkelig for å dekke det jordbruksmessige behovet.
- Styret kan også avslå å gi ytelsener til bygg i svært dårlig forfatning som ikke dekker noe jordbruksmessig behov.
- Det gis ikke ytelsener til bygging av og vedlikehold på uthus / garasjer til kårboliger og arbeiderboliger.
- Ved nybygg av driftsbygninger for husdyr med jordbruksdrift i egen regi, er eget jordbruksareal dimensjonerende for størrelsen på bruksretten, jfr. tabell vedlagt dette skrivet.
- Ytelsen pr m² inkluderer drenering rundt driftsbygningen og samlekkummer for både takdrenering og grunn drenering. All videre drenering fra kum hører jordveien til og utbetales under dette formålet.
- Ytelsen pr m² inkluderer markisolasjon rundt nybygg.
- Ytelsen pr m² inkluderer også nødvendige plattinger ved inngangsparti, fundament under kraftforsiloer og lignende.
- Eventuell driftsbygning bygd som fellestiltak mellom flere bruksberettigede, eller basert på leid jord, kan bli vurdert særskilt etter søknad til styret.
- Bygning må ligge på eiendommen for å ha bruksrett

Ved vurderingen av behov og dermed bruksrettsytelsener til bygging av driftsbygning for husdyr, vil vedlagte beregningsmodell som er vist til slutt i dette skrivet bli lagt til grunn.

GJENOPPBYGGING ETTER BRANN OG NATURKATASTROFER

Der hvor bolighus/driftshus eller jordvegen er skadet i brann eller av naturkatastrofer, gis det normalt ikke bruksrettsytelsener til gjenoppbygging da dette skal dekkes av forsikring eller dekkes av naturskadeordning. Unntak kan være der det bygges større enn det som brant ned. I slike tilfeller bør en, innenfor de retningslinjer vi har, kunne gi ytelse til antall m² nybygg minus antall m² skadet hus. For jordvegen gjelder det tilsvarende hvis skadene ikke dekkes gjennom naturskadefond eller en forsikringsordning som eier må forventes å ha.

ANNEN BEBYGGELSE

Det gis ikke bruksrettsytelsener til oppføring/vedlikehold av hus og anlegg utover det eiendommens jordbruksdrift tilsier. Dette gjelder også hytter og hus til utleie og annen næringsvirksomhet og seterhus som ikke er en del av aktiv drift. Bygges det større enn det jordbruksmessige behovet tilsier, kan styret forholdsmessig begrense ytelsene til nybygget og senere vedlikehold.

TERRASSER

Det gis ikke ytelsener til terrasser eller plattinger.

BRUKSBERETTIGET EIENDOM DER EIER/BRUKER IKKE ER BOSATT

For alle tiltak på eiendommer hvor eier ikke bor kreves søknad til styret. Ytelsener fastsettes med utgangspunkt i hver enkelt søknad.

EIENDOM UTEN HUS

Jordbrukseiendom uten hus har i utgangspunktet ingen bruksrett. Jfr. Allmenningslovens § 2-1.

Med dagens rasjonalisering i jordbruket blir kjøp av jordbruksareal (uten hus) i eget eller annet bygdelag enn der en har allmenningsrett stadig mer vanlig. Derfor tolker allmenningene § 2-1 som følger:

Allmenningene forutsetter at kjøp av tilleggsjord i eget bygdelag legges inn under hovedbølet. Når det gjelder jord som kjøpes av brukere i andre bygdelag – se punktet ovenfor om eiendom der eier/bruker ikke er bosatt.

RETNINGSLINJER FOR OPPSETTING AV GJERDE MOT ROMEDAL OG STANGE ALMENNINGER DER ALMENNINGENE HAR TATT PÅ SEG Å DEKKE HALV GJERDEKOSTNAD

Ordningen gjelder kun for gjerdestrekninger på bruksberettigede eiendommer som grenser mot allmenningene.

Gjerdet skal følge grensa - unntak kun etter avtale med allmenningene. Naturgitte forhold som gjør det umulig å sette opp stolper på normalt hvis, gir mulighet for unntak.

Erstatninger skal ikke overstige den totale lengden rundt eiendommen. Det betales således ikke erstatning for gjerder som deler vedkommendes eiendom på innsiden av eiendomsgrensa mot allmenningene.

Gjerde skal minst være av en slik kvalitet:

- 1 meters høyde - Nasjonalgjerde
- Tråd på toppen hvor tråden er festet i gjerdet mellom stolpene. Alternativt kan nyttes et 4'' forskalingsbord eller tilsvarende som toppbord. Bordene skal spikres med solid spiker (skråspikring anbefales).
- Det skal benyttes minimum 45 stolper pr. 100 m gjerde.
- Sjenerende trær i gjerde traseen kan tas ned. Stående skog skal ikke nyttes som «gjerdestolper».

Allmenningene vil benytte innrapportert lengde fra bruker/eier på gjerde, sammen med måling på kart som grunnlag for utbetaling av erstatning. Stikkprøvekontroll vil bli foretatt.

Erstatning vil bli gitt som en godtgjørelse pr. løpende meter gjerde etter at bruksrettsytelser er fratrukket.

Utregning av erstatning foregår slik:

$$\frac{\text{Antall løpemeter gjerde} \times \text{sats}}{2} = \text{Utbetaling}$$

Gjeldende sats pr dato: kr 100,00

Eiendommer som grenser inn mot allmenningene hvor allmenningene har fraskrevet seg enhver form for gjerdeansvar, faller utenom denne erstatningsordningen.

TILSKUDD BYGNINGER

Det ytes ikke tilskudd til nye driftsbygninger i Stange Almending. Imidlertid kan det påregnes ytelser til vedlikehold på bygninger hvor det tidligere har vært gitt tilskudd.

TILSKUDD BEITING

Styret vurderer størrelser på beitetilskudd for småfe (les sau) ut ifra søknad fra den enkelte husdyrbruker / år. Antall dyr det utbetales ytelser for tar utgangspunkt i tallene for offentlig støtte til utmarksbeite.

PRINSIPPER FOR TILBAKEBETALING AV YTELSE

Krav om tilbakebetaling av ytelser kan gjøres gjeldende ved:

- Fradeling av hus det er gitt ytelser på.
- Fradeling/omdisponering av dyrka jord slik at gjenværende jordbruksareal blir så lite at bruket mister bruksretten.
- Brukets karakter endres til fritidseiendom.
- Driftsomlegging som medfører at rett til kårbolig/arbeiderbolig bortfaller.
- Der bruksrettsytelsene er gitt på feil grunnlag.
- Ved omdisponering av hus ut av drift kan styret kreve ytelsen tilbakebetalt

PRINSIPPER FOR BEREGNING AV BELØP SOM KREVES TILBAKEBETALT

- Ved nybygg av boliger/uthus kan det kreves tilbakebetalt ytelse i 30 år etter at bygget er ferdig.
- Ved større vedlikehold kan det kreves tilbakebetalt ytelse i 15 år, etter at tiltaket er ferdig.
- Ved beregning av tilbakebetalt beløp, justeres den gitte ytelse til nåverdi ved hjelp av konsumprisindeks, deler på 30/15 år og ganger med gjenværende tid til 30/15 års alder.
- Ved tilbakebetaling av bruksrettsytelser gitt på feil grunnlag, skal hele ytelsen betales tilbake. Ytelsen skal indeksreguleres med konsumprisindeks fram til tilbakebetalingstidspunktet.

BEREGNINGSMODELL FOR VURDERING AV HUSDYRHOLD SOM DET GIS BRUKSRETTSYTELSER TIL

Det er gardens jordbruksareal som danner jordbruksmessig behov for bebyggelse til husdyr. For de fleste husdyrslag er det nødvendig med kraftfor, som i stor grad baseres på innkjøp. Det er således naturlig og i samsvar med praksis, at gardens forgrunnlag økes med en rimelig andel innkjøpt kraftfor. Samme prinsipielle betraktning gjelder også for dyreslag som naturlig inntar en del av forbeholdet på utmarksbeite (i allmenningen).

Det er lagt til grunn følgende forutsetninger:

Produksjonsevne på jordbruksareal:

Fulldyrka jord:	700 fe/daa
Overflatedyrka jord:	500 fe/daa
Ikke dyrket beite:	250 fe/daa

I enkelte tilfeller der det drives svært ekstensivt eller der forholdene for jordbruk er svært dårlige kan det være aktuelt å redusere produksjonsevnen.

EKSEMPLER PÅ BEREGNINGER UT FRA GARDENS JORDBRUKSMESSIGE BEHOV

Sauehold

Forutsetninger:

Fulldyrka jord 60 daa, overflatedyrka jord 10 daa, udyrka beite 10 daa:

Fulldyrka jord	= 60 daa
Overflatedyrket 10*0,7	= 7 daa
Udyrket beite, 10*0,35	= 4 daa
Til sammen	= 71 daa

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 142 vinterforet sau (2 sauer / daa).

Slaktegris

Forutsetninger:

Fulldyrka jord 300 daa.

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 1590 slaktegriser (5,3 griser/daa).

Slaktekylling

Forutsetninger:

Fulldyrka jord 200 daa.

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 14.940 kyllinger per innsett (74,7 kylling/daa).

Ammeku

Forutsetninger:

Fulldyrket 100 daa, overflatedyrket 20 daa, utmarksbeite 15 daa.

Fulldyrket 100 daa

Overfl. Dyrket $20 \cdot 0,7 = 14$ daa

Utmarksbeite $15 \cdot 0,35 = 5$ daa

Til sammen 119 daa

Etter tabellen gir denne eiendommens jordveg muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 29 kuer (0,24 kuer/daa).

Hvis det bygges vesentlig utover norm for areal pr. dyreenhet, forbeholder Styret seg rett til å vurdere plassbehovet.

Tabell for vurdering av husdyrhold som det gis bruksrettsytelser til

Avlingsgrunnlag: 700 fe/daa

Dyreslag	Arealkrav per dyreenhet på eget bruk, daa	Antall dyr per daa
Hest	4,2	0,24
Mjølkeku inkl. oppdrett	5,7	0,18
Ammeku alle raser	4,2	0,24
Ammeku uten oppdrett	2,1	0,47
Kjøttprod. okse 280kg	2,6	0,39
Vinterfora sau, inkl lam	0,5	2,00
Purker 23 smågris/år *	2,0	0,50
Kombinert produksjon *	6,0	0,17
Slaktegris, antall per år *	0,2	5,30
Eggproduksjon	0,032	32,0
Slaktekylling/dyre plasser (7x2,2)	0,0135	74,7
Oppdrett for rugeegg	0,032	32,0
Kalkun, slakt	0,038	26,7

Kilde: Handbok for driftsplanlegging 2010/11, NILFKilde Norsvin

Regelverk for bruksrett i Stange Almenning

Kasser	Produksjon i kilo	Kg i kasse lik 1 kbm.	Kassebehov i kbdm. (liter) per daa
Potet	4500	600	7500
Løk	4000	500	8000
Løk m/gras	5000	500	10 000
Gulrot	7500	600	12 500
Kålrot	6000	600	10 000

Vallset, 19.12.2019

www.rasa.no